

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: M. W., bytem M., Germany, proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ), v řízení o žalobě ze 4.1.2010 proti rozhodnutí žalované ze dne 10.12.2009 č. X o starobní důchod a o nákladech řízení o kasační stížnosti žalované ze dne 3.6.2011 proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č.j. 16Ad 16/2010-35 ze dne 27.4.2011,*

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 4.1.2010 s připojenou kopií napadeného rozhodnutí se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného správního orgánu, tj. ČSSZ, ze dne 10.12.2009 č. X, jímž mu žalovaná zamítla žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen *zákon*), s použitím čl. 20 Smlouvy mezi Českou republikou (dále jen *ČR*) a Slovenskou republikou (dále jen *SR*) o sociálním zabezpečení č. 228/1993 Sb.m.s. (dále jen *Smlouva*) a čl. 15 Správního ujednání o provádění Smlouvy (dále jen *Správní ujednání*) a s přihlédnutím k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72 s odůvodněním, že doby zaměstnání se podle čl. 20 Smlouvy získané přede dnem rozdělení České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen *ČSFR*) považují za doby

zaměstnání toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení ČSFR (tj. k 31.12.1992) nebo naposledy před tímto dnem; protože sídlo posledního zaměstnavatele žalobce bylo ve SR, tj. v podniku ČSD Bratislava – Petržalka, považují se veškeré doby zaměstnání žalobce získané na území bývalého Československa za doby zaměstnání SR, o kterých je k rozhodnutí příslušný slovenský nositel pojištění – Sociální pojišťovna Bratislava; žalobce v ČR nezískal žádnou dobu pojištění a nesplňuje tedy podmínky nároku na přiznání starobního důchodu podle § 29 zákona. Žaloba adresovaná Nejvyššímu správnímu soudu se sídlem v Brně (dále jen *NSS*), v níž žalobce tvrdil, že žalovaná napadené rozhodnutí odůvodnila „klamem“, protože získal celkem 4138 dní pojištění na území ČR, přičemž od věku jeho 55 let je podle jeho závěru příslušná k posouzení této skutečnosti žalovaná, byla zdejšímu soudu doručena dne 22.1.2010.

Po vyjádření žalované ze dne 22.3.2010 obsahující mimo jiné, že při rozhodování o žádosti žalobce o starobní důchod postupovala zcela v souladu s uvedenými mezinárodními smlouvami i uvedenými Nařízeními a není si vědoma pochybení, kdy žalovaná setrvala na svém rozhodnutí ze dne 10.12.2009 a navrhla zamítnutí žaloby, bylo ve věci se souhlasem účastníků rozhodnuto o věci samé bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen *s.ř.s.*) rozsudkem dne 27.4.2011. Tímto *rozsudkem č.j. 16Ad 16/2010-35 zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení s poukazem na čl. 20 Smlouvy, judikaturu krajských soudů a Ústavního soudu (nález ze dne 3. 8. 2010, sp. zn. III. ÚS 939/10)*, podle nichž se za sídlo zaměstnavatele považuje sídlo entity s právní subjektivitou (zde na území ČR), nikoli umístění konkrétní organizační složky takového subjektu. Jelikož žalobce pracoval v železniční stanici Bratislava-Petržalka, jež byla podle názoru krajského soudu organizační jednotkou Československých státních drah se sídlem v Praze, měl jeho zaměstnavatel s právní subjektivitou sídlo na území České republiky, proto byly dle soudu doby pojištění získané před rozdělením ČSFR české. Ze zákona č. 68/1989 Sb., o organizaci Československé státní dráhy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *zákon o ČSD*), ve spojení se zákonem č. 65/1965, zákoník práce, ve znění účinném ke dni rozdělení ČSFR, krajský soud dovodil, že organizační jednotka železniční stanice Bratislava-Petržalka mohla v právních vztazích vystupovat, ale vždy jménem Československých státních drah, tudíž tato organizační jednotka nemohla být zaměstnavatelem.

Proti uvedenému rozsudku podala žalovaná včasnou kasační stížnost ze dne 3.6.2011 a zároveň navrhla přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. NSS kasační stížnosti žalované přiznal požadovaný odkladný účinek usnesením č. j. 6 Ads 136/2011 – 98 ze dne 27.10.2011.

Podáními ze dne 29.5. a 21.6.2011 žalobce žádal doplnění rozsudku zdejšího soudu ze dne 27.4.2011 o uložení povinnosti žalované vypočítat „invalidní banický dochodok I.AA“ současně se „starobným doch. IAA“ do 10 dní i o uložení povinnosti žalované vyplatit žalobci důchod a doplatek od 4.7.2003 do 30.6.2011; dále žádal po krajském soudu a žalované za diskriminaci a průtahy v řízení zaplatit částku 20.000 EUR. Zdejší soud následně usnesením č. j. 16 Ad 16/2010-83 ze dne 5.8.2011 návrh žalobce na vydání opravného usnesení zamítl.

Žalobce se podáními ze dne 7.7. a 22.6.2011 doručenými dne 20.7.2011 vyjádřil ke kasační stížnosti žalované s tím, že má být jako zmatečná zamítnuta, neboť žalovaná „klame a diskriminuje“, a také navrhl vypočítat „inval.-banický dochodok“ nezávislým odborníkem.

Následně rozhodl o podané kasační stížnosti NSS dne 19.4.2012 rozsudkem č.j. 6 Ads 136/2011-121, *jímž rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27.4.2011, č.j. 16 Ad 16/2010-35, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení* s rozsáhlým odůvodněním, na jehož obsah soud pro stručnost odkazuje, neboť byl doručen všem účastníkům řízení. V odůvodnění uvedl NSS mimo jiné, že určení příslušnosti právních předpisů nástupnického státu prostřednictvím kritéria sídla odštěpného závodu nebo jiné organizační složky se právo sociálního zabezpečení mohlo maximálně přiblížit faktické situaci ohledně místa, kde byla vykonávána činnost, která zakládala účast na důchodovém zabezpečení, a protože bylo vysoce pravděpodobné, že s místem výkonu práce u příslušné organizační složky dotyčnou osobu váží i další pouta v podobě rodinných vazeb či státoobčanského svazku. NSS si je vědom toho, že dřívější organizační členění zaměstnavatelů nemuselo plně odpovídat státním hranicím nástupnických států a proto mohlo docházet zejména v nově určených příhraničních oblastech k určení příslušnosti druhého smluvního státu, než ve kterém měla takováto osoba bydliště a k němuž ji vázala další pouta. Tato okolnost však podle přesvědčení NSS neodůvodňuje odmítnutí kritéria sídla odštěpného závodu nebo jiné organizační složky jako nespravedlivého. Posledním zaměstnavatelem žalobce byly ČSD, Bratislavská oblast, což byl odštěpný závod zapsaný v obchodním rejstříku Okresního soudu Bratislava I (oddíl Pš, vložka číslo 110/B) na adrese Klemensova 8, Bratislava) a rovněž tak rejstříku Městského soudu v Praze sp. zn. ALX 302 IČ 00407135 s účinností od 1.7.1989, kde je zapsán odštěpný závod ČSD, Bratislavská oblast, Bratislava, Klemensova 8. Protože podle čl. 20 Smlouvy ve spojení s čl. 15 Správního ujednání bylo poslední sídlo zaměstnavatele žalobce na území Slovenska, jsou všechny doby zabezpečení před rokem 1993 považovány za slovenské. Za stěžejní NSS považuje naopak to, že Správní ujednání upravuje otázky sociálního zabezpečení, tudíž spadá do oblasti veřejného práva, které totožné pojmy používá v určitých případech k popsání odlišných situací (srov. ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, používající pojmy „zaměstnavatel“, „zaměstnanec“ na osoby, které jimi z hlediska zákoníku práce nejsou). Smyslem Smlouvy a Správního ujednání bylo adekvátně a spravedlivě reagovat na rozdělení ČSFR k 1.1.1993. NSS v souladu s žalovanou je přesvědčen, že v hlavním městě bývalé federace (Praha) bylo sídlo mnoha subjektů, které vykonávaly svou činnost prostřednictvím svých organizačních složek na území celé federace (tj. z dnešního pohledu i na území Slovenské republiky). Jednotliví zaměstnanci však své zaměstnávání nevykonávali „na celém území federace“, ale vždy u příslušné organizační složky svého zaměstnavatele. Tomu odpovídá i dikce ustanovení § 29 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění ke dni 31.12.1992, jež za podstatnou část pracovní smlouvy stanoví náležitosti pracovní smlouvy: „*místo výkonu práce (obec a organizační jednotku nebo jinak určené místo)*“. Proto jako nesprávný NSS vyhodnotil názor krajského soudu o tom, že odštěpný závod musel mít právní subjektivitu, aby byl zaměstnavatelem. Za stěžejní pro řádnou aplikaci Smlouvy a Správního ujednání naopak NSS považuje to, u které organizační složky (bez ohledu na její právní subjektivitu) zaměstnanec svou práci vykonával. Na dokreslenou (*obiter dictum*) NSS dodal, že i kdyby ČR byla příslušná k hodnocení dob získaných před r. 1993, nebylo by za současného právního stavu věci možné, aby žalobce pobíral za tytéž doby dva důchody téhož

druhu (čl. 12 odst. 1 ve spojení s čl. 46b Nařízení č. 1408/71); přiznání starobního důchodu v případě, že by nebyl aplikovatelný čl. 39 odst. 1 písm. b) Smlouvy mezi ČR a Spolkovou republikou Německo (příloha III Nařízení č. 1408/71) by patrně vedlo ke snížení německého důchodu; soud nemusel pro tuto úvahu obiter dictum zjišťovat obsah německého práva, neboť rubrika na tiskopise E 202 v části 9.1. vyplněná německou prošetřující institucí uvádí: „*Jsou-li dotčenou institucí poskytovány dávky stejného druhu, může být důchod vypočtený prošetřující institucí snížen? Ano.*“ Závěrem bylo uvedeno, že krajský soud je vázán názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb. v platném znění (soudní řád správní, dále jen **s.ř.s.**) a v novém rozhodnutí rozhodne také o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Dle § 4 odst. 1 písm. a) **s.ř.s.** soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 **s.ř.s.**). Při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci *stav ke dni 10.12.2009 a přezkoumá napadené výroky v mezích žalobních bodů* (§ 75 odst. 1, 2 **s.ř.s.**). Podle § 78 odst. 7 **s.ř.s.** soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

Zdejší soud vázán právním názorem NSS vyjádřeným v citovaném rozsudku č.j. 6 Ads 136/2011-121 ze dne 19.4.2012, na jehož obsah soud pro stručnost odkázal již shora, *rozhodl o zamítnutí žaloby, jak uvedeno ve výroku I. rozsudku* (§ 78 odst. 7 **s.ř.s.**), neboť není důvodná, protože žalovaná ČSSZ oprávněně zamítla žádost žalobce o starobní důchod, jelikož žalobcem doložené doby pojištění správně považovala pouze za slovenské doby pojištění, o nichž žalovaná není za dané situace v této věci oprávněna rozhodovat.

O nákladech tohoto řízení i ohledně řízení o kasační stížnosti (*výroky II. a III. rozsudku*) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1, 2 **s.ř.s.** za použití § 110 odst. 3 **s.ř.s.**, neboť žalovaná měla na základě citovaného rozsudku NSS sice ve věci plný úspěch, avšak jako správní orgán nemá ve věcech důchodového pojištění nárok na náhradu nákladů řízení proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o této stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 **s.ř.s.** a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí,

proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 29. srpna 2012

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně